
Obsah

1. Křesťanská naděje..... 4
2. Falešné naděje a idoly..... 6
3. Postní doba jako pout' naděje 8
4. Velikonoce – Naděje pramenící z Ježíšova zmrtvýchvstání 10
5. Maria a naděje..... 12
6. Duch Svatý překypující nadějí 14
7. Děti a mladí a jejich naděje 16
8. Křesťanská naděje v blízkosti smrti 18
9. Advent – Posel přináší naději 20
10. Vánoce – Ježíšovo narození – jistota a pramen naděje 22

Na shledanou u Formačního plánu 2020.

FORMAČNÍ PLÁN 2019

Sdružení salesiánů spolupracovníků

O naději

*„Ježíš je nadějí, všechno promění.
Je nepřetržitým zázrakem.
Nejenom, tím že vykonal zázračná uzdravení
a spoustu dalších znamení.
To byly pouze signály toho, co koná teď, v církvi.
On, který proměňuje, je důvodem naší naděje.
Kristus, který učiní všechny věci ještě podivuhodnějšími
než stvoření, je důvodem naší naděje.
A tato naděje neklame, protože On je věrný.
Nemůže zapřít sám sebe.
Toto je křesťanská ctnost naděje.“*

Papež František

Úvod

Milí přátelé,

tématem *Formačního plánu 2019* je naděje. Vycházíme ze série katechezí papeže Františka o křesťanské naději, které zazněly na středních audiencích od Adventu 2016, najdete je v písemné podobě i na [webu ASC](#).

Proč právě „naděje“

Přirozená naděje je motorem, který nás pohání vpřed, vybízí k aktivitě. Vychází z mé zkušenosti i ze zkušenosti jiných, z optimismu, že něco dobře dopadne, například na výletě nás ubytují, dostaneme najíst, uvidíme zajímavé věci atd. V nemoci si říkáme: bude lépe, uzdravím se..., ale ono lépe nemusí být vždy, tato naděje může klamat.

Jako křesťané a salesiáni máme přístup k hlubší naději, která spočívá ve víře ve zmrtvýchvstání (*Kor 15,17-23; 2 Kor 4,7-8.14.16; Řím 5,5; Kol 1,4-5; Žid 6,18-20*), ve spolehnutí na Boha (*Žl 25; Iz 40,28-30*). Ježíš Kristus nám svým zmrtvýchvstáním otevřel novou dimenzi a nejsme již odkázáni jen na optimismus přirozené naděje. Katechismus nám říká, že naděje je božská vlitá ctnost, kterou toužíme po nebeském království a po věčném životě jako po svém štěstí tím, že důvěřujeme Kristovým příslibům a nespolehnáme na své síly, ale na pomoc Ducha svatého. (*KKC 1817*)

Naše naděje má jméno

Naděje je Boží dar vložený do srdce věřícího a zároveň mravní ctností, tedy návykem v dobrém jednání. Je oproti víře a lásce trochu opomíjenou ctností, kterou chceme tímto formačním plánem rozvíjet a posilovat, aby byla motorem našich apoštolátů, modliteb a činností. Ať v nás skrze Ducha svatého roste naděje, která má jméno Ježíš Kristus.

Vaše provinciální rada

lid a celé lidstvo. Vedle Marie je Josef, potomek Jesseho a Davida. Také on uvěřil slovům anděla a při pohledu na Ježíše rozjímá o tom, že toto Dítě je z Ducha svatého a sám Bůh mu nařídil, aby mu dal toto jméno. Ježíš! V tomto jménu je naděje pro každého člověka, protože prostřednictvím syna této ženy Bůh spasí lidstvo ze smrti a hříchu. Proto je třeba hledět na jesličky!

A v jesličkách jsou také pastýři představující všechny pokorné a chudé, kteří očekávali Mesiáše, „*potěšení Izraele*“ (*Lk 2,25*) a „*vykoupení Jeruzaléma*“ (*Lk 2,38*). Spatřují v onom Dítěti uskutečnění příslibů a doufají, že spása Boží konečně dojde ke každému z nich. Kdo důvěřuje svým jistotám, zejména materiálním, neočekává spásu od Boha. Zapišme si to do paměti: naše jistoty nás nespasí; jedinou jistotou, která zachraňuje, je naděje tkvící v Bohu. Zachraňuje nás, protože je mocná a umožňuje nám v životě putovat s radostí, ochotou prokazovat dobro a touhou být šťastní věčně. Maličci, pastýři důvěřují v Boha, doufají v Něho a radují se, když v onom Dítěti rozpoznají znamení, které jim zvěstovali andělé.

(Papež František), (srov. *Lk 2,12*).

Otázky k zamyšlení, ke sdílení

- Co z textu je pro mě důležité, co mě oslovilo?
- Prožívám o Vánocích naději? Co pro mě znamenají vánoční Jesličky?
- Cítím se být na cestě? Kam jdu? V čem mám naději, že tam dojdu?

Aktivita

Zkuste si k rozjímání o dnešním tématu přinést skutečné jesličky. Nebo si toto rozjímání před jesličkami zopakovat někdy o Vánocích, v klidu domova. Je užitečné mít při rozjímání nějaký vizuální vjem, který nám pomáhá se soustředit.

Báseň

A nakonec
přes všechny přeplněné hospody
přes únavu klopýtajícího osla
přes chlad noci v horách
přes neútlunost poloprázdné stáje
ztichlou oblohu ozářila sláva toho,
jenž je na výsostech,
a vylil se pokoj na ty,
kdo mají dobrou vůli.

A nakonec
přes všechny Santy ve výlohách
krutost prosincových válek
přes lhostejnost výkyvů devizových kurzů
přes všechny hořkosti vzájemných zranění
ozáří nás sláva toho, jenž je na výsostech
a vyleje se pokoj na ty, jimž neschází
dobrá vůle.

(Vladimír Koronthály)

Modlitba

Ty jsi cesta. Dej, ať po této cestě alespoň vykročím. Kam vede? To žádné oko nevidělo a žádné ucho neslyšelo. Důležité je, abych se na cestu vydal. Pak začnu tušit, jaké je v tvém životě skryto tajemství. Děkuji ti, že patříš k putujícímu Božimu lidu. Ty ho vedeš. Ty jsi má cesta. Dej, ať stále jdu po Tvé cestě.

10. Vánoce – Ježíšovo narození – jistota a pramen naděje

Úvodní slovo

Dnešním tématem končí náš cyklus rozjímání o naději. Ale Vánoce všechno vlastně začíná, o prvních Vánocích se neurčitá naděje zvěstovaná proroky stala nadějí skutečnou, reálnou, vtělenou. Takže zkusme naději po tomto roce neodložit jako „další splněný formační úkol“, ale pokusme se jí žít v našem každodenním obyčejném životě.

Text k rozjímání

V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a strádali se na hlídce u svého stáda. Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila a padla na ně veliká bázeň. Anděl jim řekl: „Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechny lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel – to je Kristus Pán. To bude pro vás znamením: Naleznete děťátko zavinuté do plének a položené v jeslích.“ A náhle bylo s andělem celé množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení.“ Pastýři pospíchali do Betléma a našli Marii a Josefa i děťátko položené v jeslích. (Lk 2,9-14.16)

Bůh naplňuje příslib daný člověku; neopouští svůj lid a přibližuje se do té míry, že se zřiká svého božství. Tímto způsobem Bůh dokazuje svoji věrnost a zakládá nové království, které dává lidstvu novou naději. Co je touto nadějí? Život věčný.

Když se mluví o naději, většinou se tím míní to, co není v lidské moci a je neviditelné. Vskutku, doufáme v to, co přesahuje naše síly i naše zraky. Avšak Kristovo Narození, kterým se začíná vykoupení, nám oznamuje jinou naději, která je důvěryhodná, viditelná a srozumitelná, neboť se zakládá v Bohu. On přichází na svět a dává nám sílu jít s Ním. Bůh jde v Ježíši s námi a jít spolu s Ním k plnosti života nám dává sílu stát v přítomnosti nově, byť s námahou. Naděje znamená pro křesťana jistotu, že je s Kristem na cestě k Otci, který nás očekává. Naděje nikdy není bez pohybu, vždycky je na cestě a umožňuje nám putovat. Zde si každý z nás může položit otázku: Jdu s nadějí, anebo je můj vnitřní život bez pohnutí, uzavřený? Je moje srdce přihrádkou zavřenou, anebo otevřenou nadějí, která mi umožňuje putovat nikoli osamoceně, ale s Ježíšem?

V domech křesťanů se podle tradice, která sahá ke svatému Františkovi z Assisi, připravují během adventu jesličky. Svoji jednoduchostí jesličky předávají naději. Nejprve zaznamenáváme místo, kde se Ježíš narodil: Betlém. Malé městečko v Judsku, kde se o tisíc let dříve narodil David, pastevec, kterého Bůh vyvolil za izraelského krále. Betlém není hlavní město, a proto mu dává přednost božská prozřetelnost, která ráda jedná prostřednictvím maličkých a pokorných. Na tomto místě se rodí tolik očekávaný „syn Davidův“, Ježíš, ve kterém se setkává naděje Boha s nadějí člověka.

Potom vidíme Marii, Matku naděje, která svým přitakáním otevřela Bohu dveře našeho světa. Její dívčí srdce bylo plné naděje, zcela oživované vírou. Takovou ji Bůh vyvolil a ona uvěřila Jeho slovu. Ta, která byla po devět měsíců novou archou a věčnou Smlouvou, nazírá v jeskyni Dítě a spatřuje v Něm Boží lásku, která přichází spasit její

Citáty

Když se vytratila veškerá naděje, když nikdo nepřichází na pomoc a krásy života vyprchaly, zjišťuji, že pomoc přece přichází, i když nevím jak a odkud. *(Mahátma Gándhi)*

Právě nejslabší člověk může mít největší naději na největší dary, protože Bůh se přizpůsobuje lidské bídě. *(Terezie z Lisieux)*

Naděje není přesvědčení, že něco dobře dopadne, ale jistota, že má něco smysl – bez ohledu na to, jak to dopadne. *(Václav Havel)*

Kříž nám říká, že není pádu bez naděje ani tmy bez jediné hvězdy ani bouře bez přístavu, v němž by nebylo možno zakotvit. *(Jan Pavel II.)*

Svět bude patřit tomu, kdo mu bude moci nabídnout největší naději. *(Pierre Teilhard De Chardin)*

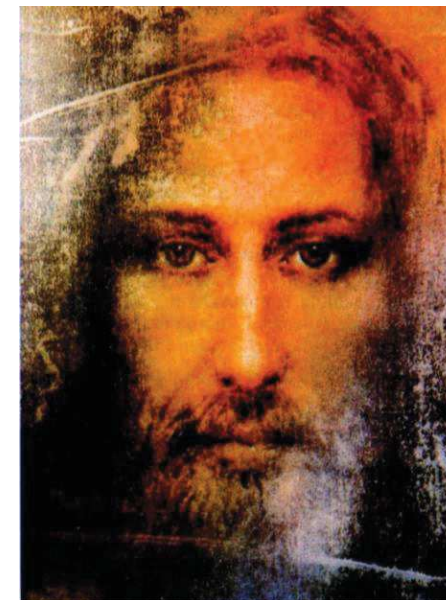
Člověk se nemusí bát žádné krize; měl by se obávat jen toho, aby ho v krizi neoslepilo zoufalství, ztráta naděje. *(Tomáš Halík)*

Pane, nerozumím Ti – aniž bych rozuměl, svěřuji se do Tvých rukou. *(Papež František)*

Pokud neřekneš: „Skládám naději v Ježíše Krista, živou Osobu, která nyní přijde v eucharistii a je přítomna v Jeho slově“, pak to není naděje, ale dobrá nálada, optimismus. *(Papež František)*

Pro křesťana je nadějí Ježíš osobně, Jeho moc osvobodit a obnovit každý život. *(Papež František)*

Odvahu tedy, naděje nás podpírá, když by nám chtěla scházet trpělivost. *(Don Bosko)*

1. Křesťanská naděje

Úvodní slovo

V nynějších časech, které vypadají temně a nezřídka v nich bloudíme tváří v tvář špatnosti a násilí, potřebujeme křesťanskou naději. Cítíme se ztraceni a také trochu sklíčeně, protože pociťujeme bezmoc a máme dojem, jako by tato temnota nikdy neměla skončit. Optimismus klame, naděje nikoli. Nedopustíme, aby nás naděje opustila, vždyť s námi jde milující Bůh. „Doufám, protože se mnou je Bůh“ – toto si můžeme všichni říkat. Každý z nás může říci: „Doufám, mám naději, protože Bůh je se mnou.“ Jde a vede mne za ruku. Bůh nás nenechává samotné. Pán Ježíš přemohl zlo a otevřel nám cestu života.

Naději si nelze osvojit osamoceně. Nikdo si neosvojí naději osamoceně. Naděje ke své výživě nezbytně potřebuje „tělo“, jehož různé údy se vzájemně podporují a oživují. To tedy znamená, že máme-li naději, pak proto, že nás mnozí naši bratři a sestry naučili doufat a uvedli v život naši naději.

Ježíšovým vykoupením jsme již byli spaseni, ale nyní *očekáváme*, dokud se plně neprojeví jeho moc a Bůh bude konečně všechno ve všem (1 Kor 15,28). V křesťanské víře neexistuje větší jistota, než tato „schůzka“ – toto setkání s Pánem, až přijde.

Text k rozjímání

Bud'te připraveni a udržujte své lampy rozsvícené. Bud'te jako sluhové, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu otevřeli na první zaklepání. Pochválí ty, kteří budou při jeho příchodu vzhůru. Dokonce je posadí za stůl, sám si vezme zástěru a bude je obsluhovat. (Lk 12,35-37)

Pomysleli jste někdy, jaké bude toto setkání s Ježíšem, až přijde? Bude to objetí, nesmírná radost, obrovská radost. Je to setkání, v jehož očekávání máme žít!

I kdyby celý svět kázal proti naději a líčil budoucnost v černých mračnách, křesťan ví, že v téže budoucnosti nastane Ježíšův příchod. Kdy se to stane, nikdo neví, ale už myšlenka, že na konci našeho příběhu stojí milosrdný Ježíš, stačí k tomu, abychom měli naději a neproklínali život. Všechno bude spaseno. Všechno. Budeme trpět, přijdou chvíle vyvolávající hněv a pobouření, ale blaživá a mocná vzpomínka na Krista vyžene pokušení myslet si, že tento život je omyl.

Pomysleme na to, že Bůh nikdy nepopírá sám sebe a nikdy neklame. Nezamýšlí s námi cosi mlhavého, nýbrž má přesně vymezený plán spásy: „On chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy“ (1 Tim 2,4). Nepoddávejme se tedy pesimisticky běhu událostí, jako by snad dějiny byly vlak, který se vymkl ovládnutí. Rezignovanost není křesťanskou ctností. Stejně jako není křesťanské pokrčit rameny či sklonit hlavu před zdánlivě nevyhnutelným osudem.

Kdo do světa vnáší naději, nikdy se jen tak nepoddává. Ježíš nás nabádá, abychom Jej nečekali s rukama v klíně: „Blahoslavení služebníci, které pán při svém příchodu najde, jak bdí“ (Lk 12,37). Koneckonců neexistuje tvůrce pokoje, který by neohrozil svůj osobní klid tím, že na sebe bere problémy druhých lidí. V opačném případě nebuduje

Otázky k zamyšlení, ke sdílení

- Kdo zaujímal v mém životě úlohu posla, který mi dodával naději v mých těžkostech a temnotách?
- Jsem Boží maličký/á, mám pokorné srdce přijímat, že Bůh je větší než jakýkoliv můj hřích?
- Jak můžu být poslem radostné zprávy a naděje pro svět a lidi kolem mě?
- Panna Maria jako náš vzor pokorného srdce, skrze kterou přišel na tento svět Bůh, naše Naděje a Světlo

Modlitba

Drahý Ježíši,

pomáhej mi, ať šířím tvou vůni všude, kam přijdu. Tvůj Duch a život ať naplní mou duši. Pronikni celou mou bytostí a tak ji ovládni, aby celý můj život vyzařoval jen tebe. Svit' skrze mne a buď ve mně tak, aby každá duše, se kterou se setkám, mohla pocítit tvou přítomnost v mé duši.

Dovol, aby neviděli mne, ale jen tebe, Ježíši! Zůstávej se mnou, a já pak začnu zářit, jako záříš ty. Budu zářit tak, že budu světlem pro druhé.

To světlo, Ježíši, bude zcela od tebe; nic v něm nebude ze mne. To ty budeš posílat světlo skrze mne druhým. Dej, ať tě chválím tak, jak se ti to nejvíc líbí – tím, že všem kolem sebe budu svítit. Ať o tobě kážu bez kázání, ne slovy, ale svým příkladem, mocnou silou, vášnivým působením toho, co dělám, jasnou a plnou láskou, kterou k tobě chovám ve svém srdci. Amen.

(Modlitba Johna Henryho kardinála Newmana „Vyzařování Krista“ patří k oblíbeným modlitbám Matky Terezy. A protože dobře vyjadřuje její touhu být důvěrně spojena s Ježíšem a druhým dávat „jenom Ježíše“, rozhodla, že Misionářky lásky se ji budou modlit každý den jako první modlitbu po svatém přijímání.)

Odkaz

Video s názvem *Dávání* je nejlepší komunikace.

9. Advent – Posel přináší naději

Úvodní slovo

V této adventní době, která je dobou čekání a přípravy na přijetí tajemství Vtělení a světla Božího narození, rozjímáme o naději. Učme se ve všech našich každodenních temnotách od Pána, co znamená doufat.

Text k rozjímání

Jak je krásné vidět na horách nohy posla, který přináší radostnou zprávu, který zvěstuje pokoj, hlásá blaho a oznamuje spásu, který praví Siónu: „Bůh tvůj kraluje“! (...) Radujte se a jásejte vespolek, Jeruzalémské trosky, neboť Hospodin utěšil svůj lid, vykoupil Jeruzalém. Obnažil Hospodin své svaté rámě před očima všech národů a všechny končiny země uzří spásu našeho Boha. (Iz 52,7.9-10).

Prorok Izaiáš nám pomáhá otevřít se naději přijetím dobré zvěsti o přicházející spáse. Kapitola 52 začíná výzvou, která je určena Jeruzalému, aby procitnul, setřásl ze sebe prach a okovy a oděl se nejkrásnějšími šaty, protože Pán přišel vysvobodit svůj lid (vv. 1 - 3). A dodává: „Můj lid pozná mé jméno, proto sezná v onen den, že Já říkám: „Tady jsem“ (v. 6). Na tuto Boží touhu po naší spáse a po sblížení s námi, odpovídá Jeruzalém radostným zpěvem podle prorokovy výzvy. Je to velmi důležitý historický moment. Je konec babylonského vyhnanství a Izrael dostává možnost opětovně nalézt Boha a nalézt v této víře sebe sama. Pán se přibližuje a „malý zbytek“, tedy část lidu, který po vyhnanství zůstal a vytrval ve víře, prošel krizí, nadále věří a doufá i uprostřed temnot, onen „malý zbytek“ spatří Boží divy.

Tato Izaiášova slova poukazují nikoli na posla, nýbrž na jeho nohy, které spěchají: „*Jak je krásné vidět na horách nohy posla...*“. Zdá se, že jde o ženicha z Písni písní, který pospíchá za svojí milovanou: „*Běží po horách, skáče po pahorcích*“ (Pís 2,8). Tak běží také posel pokoje nesoucí radostnou zvěst osvobození a spásy a oznamující, že Bůh kraluje.

Bůh neopustil svůj lid a nenechal se přemoci zlem, protože On je věrný a Jeho milost je větší než hřích. Toto se musíme naučit; jsme však tvrdohlaví a neučíme se. Kdo je větší? Bůh nebo hřích? Bůh! A kdo nakonec zvítězí? Bůh nebo hřích? Bůh. On je schopen přemoci ten největší, nejhanebnější, nejstrašnější a nejhorší hřích. Jakou zbraní Bůh přemáhá hřích? Láskou! Pán se sklání k člověku, aby mu nabídl milosrdenství a osvobodil jej od toho, co v něm znetvořuje krásný Boží obraz. Když jsme totiž v hříchu, Boží obraz je znetvořen. A dovršením tolikeré lásky bude právě Království založené Ježíšem, ono Království odpuštění a pokoje, které slavíme o Vánocích a které se definitivně uskutečňuje o Velikonocích. Nejkrásnější radostí Vánoc je vnitřní radost z tohoto pokoje. Pán smazal moje hříchy, Pán mi odpustil a smíloval se nade mnou, přišel mne zachránit.

pokoj, ale pěstuje svou lenost a pohodlí. Křesťan totiž riskuje a má odvahu riskovat, aby přinášel dobro, které nám Ježíš daroval jako poklad. (*Papež František*)

Otázky k zamyšlení, ke sdílení

- Kdo mě učil doufat, uvedl v život moji naději?
- Kdy jsem v pokušení propadat beznaději, rezignaci?
- Myslím někdy na setkání s Ježíšem, až přijde, na radost ze setkání s ním; které setkání, objetí mi pomáhá si uvědomit tuto radost?

Aktivita

Každý si v duchu nebo nahlas řekněme: „Já, Anička/Honza, doufám, mám naději, protože Bůh je se mnou. Jde a vede mne za ruku, nenechává mě samotnou/ného. Bůh je se mnou.“

Řekněme tato slova protějšku ve dvojici.

Modlitba

Žalm 121

Odkaz

Salesián Ladislav Heryán [hovoří o své naději](#).

2. Falešné naděje a idoly

Úvodní slovo

Je důležité, aby naděje byla vkládána v to, co opravdu může pomáhat žít a dávat našemu životu smysl. A proto nás Písmo svaté varuje před falešnými nadějemi, které prezentuje tento svět, a demaskuje jejich zbytečnost i nesmyslnost. Činí tak různými způsoby, ale především odhaluje prolhanost idolů, do nichž je člověk neustále pokoušen vkládat svoji důvěru a činit z nich tak předmět svojí naděje.

Přicházejí však chvíle, kdy se člověk střetne s životními těžkostmi, zakusí slabost této důvěry a pocítí potřebu jiných hodnot, hmatatelných, konkrétních. Tehdy jsme pokoušeni hledat také prchavé útěchy, působící **dojmem**, že vyplní prázdno. Myslíme si, že tyto útěchy můžeme najít v penězích, ve spolčování s mocnými, ve světáctví, ve falešných ideologiích. Hledáme takového boha, který by nám plnil naše prosby a kouzelně zasahoval do reality tak, jak si přejeme. Je třeba zůstat ve světě, ale vyhýbat se světským iluzím, jimiž jsou modly.

Text k rozjímání

Jejich modly jsou stříbro a zlato, dílo lidských rukou.

Mají ústa, ale nemluví, mají oči, ale nevidí,

mají uši, ale neslyší, mají nos, ale nečichají,

mají ruce, ale nehmatají, mají nohy, ale nechodí,

hlas nevydávají svým hrdlem.

Jim jsou podobní ti, kdo je zhotovují, každý, kdo v ně doufá.

(Žl 115,4.8)

Poselství žalmu je jasné. Kdo vkládá svou naději do idolů, bude stejný jako ony, tedy jako vyprázdňená zpodobnění, jež mají ruce, ale nehmatají, nohy, ale nechodí.

Prázdnota v duši je nejhorší překážkou naděje. Je to riziko, o kterém nikdo nemůže říci, že se jej netýká, protože pokušení proti naději může dolehnout i na ty, kdo se ubírají cestou křesťanského života. Toto pokušení nás zaskakuje tehdy, kdy jej nejméně očekáváme, dny se stanou monotónními a nudnými a zdá se, že žádná hodnota si nezaslouží námahu. Tento postoj se nazývá *omrzlost*, která nahlodává život zevnitř a nakonec z něho ponechá jen prázdnotu skořápku.

Když k tomu dojde, křesťan ví, že je proti tomu třeba se postavit a nikdy to pasivně nepřijímat. Bůh nás stvořil k radosti a štěstí a nikoli k lebedění si v melancholii. Proto je zapotřebí střežit vlastní srdce, odporovat pokušení ke sklíčenosti, které jistě nepochází od Boha. A tam, kde naše síly ochabnou a boj proti skleslosti se stane téměř nemožným, můžeme se vždycky utéci k Ježíšovu jménu. Můžeme opakovat onu jednoduchou modlitbu, kterou nacházíme také v evangeliích a která je stěžejší v mnoha tradicích křesťanské spirituality: „Pane Ježíši Kriste, Synu živého Boha, smiluj se nade mnou hříšným!“. *(Papež František)*

v očekávání, že uvidíme Pána a setkáme se s Pánem. Není to snadné, ale učíme se žít v očekávání. Mít naději předpokládá mít pokorné srdce, chudé srdce. Pouze chudý umí čekat. Kdo už je naplněn sebou a svým majetkem, nedovede svoji důvěru vkládat v nic jiného než v sebe sama. *(Papež František)*

Otázky k zamyšlení, ke sdílení

- Obracím se na Boha ve svých potřebách? Umím mu říct, co mě trápí, s čím si nevím rady? Dokážu ho prosit o pomoc?
- Věřím opravdu v život po smrti? Věřím, že se znovu potkám s těmi, kteří již odešli na věčnost? Věřím i ve vzkříšení svého těla?
- Jak jsem dříve prožíval skutečnost smrti (např. jako dítě na pohřbu, při návštěvě hřbitova, ...)? Jak ji prožívám dnes? Změnilo se něco v mém postoji ke smrti? Co to způsobilo?
- Bojím se smrti nebo mám obavu z umírání – bolesti, utrpení, strach z neznámého?
- Co pro mě znamená naděje v souvislosti se smrtí?

Aktivita

Všichni jsme maličci a bezbranní tváří v tvář tajemství smrti. Avšak jaká to milost, když v té chvíli chováme v srdci plamínek víry! Ježíš nás vezme za ruku, jako vzal Jairovu dceru a zopakuje znovu: „Talítha kum!“, „Říkám ti vstaň!“ *(Mk 5,41)*. Řekne to nám, každému z nás: „Vstaň, povstaň!“.

Zveme vás nyní, abyste přivřeli oči a mysleli na chvíli svojí smrti, každý z nás ať myslí na vlastní smrt, představí si onu chvíli, která přijde, až nás Ježíš vezme za ruku a řekne nám: „Pojď se mnou, vstaň“, pak naděje skončí a začne skutečnost života. Ježíš každého z nás uchopí svojí něhou, mírností a celým svým srdcem.

Toto je naše naděje tváří v tvář smrti. Pro toho, kdo věří, je branou, která se otevře zcela dokořán. Pro toho, kdo pochybuje, je zábleskem světla pronikajícího skulinou ne zcela zavřených dveří. Bude to však pro nás všechny milost, až nás toto světlo setkání s Ježíšem ozáří.

Můžeme si před touto aktivitou pustit třeba píseň Vlasty Redla – *Smrti*.

Další biblické texty

Jonáš 1,4-6; Jan 11,23-37

Modlitba

Ano, Pane, nevím den ani hodinu, kdy mne zavoláš, ale dopřej mi, abych dobrým životem, milující Tebe, sebe a druhé, byl v té chvíli připraven vstoupit do Tvé šťastné náruče.

(Modlitba Mychala Judgeho OFM, kaplana newyorských hasičů, psáno na jaře roku 2001. Půl roku nato 11. 9. 2001 Mychal Judge zemřel při teroristickém útoku v New Yorku.)

8. Křesťanská naděje v blízkosti smrti

Úvodní slovo

V letošním roce se při naší formaci inspirujeme papežem Františkem a jeho katechezí o křesťanské naději. Kde bychom více měli dát prostor naději, než v blízkosti smrti? Don Bosco zažil mnoho setkání se smrtí, připomeňme si alespoň některé okamžiky: smrt jeho tatínka; smrt Dona Calossa, který ho vzal pod svá křídla, aby mohl studovat; smrt spolužáka Luigiho Commoly a jeho zpráva o tom, že je spasen; cesta na popraviště odsouzence k smrti, smrt Dominika Savia; smrt Matky Markéty. Don Bosco byl často v blízkosti smrti i jako kněz, když prokazoval umírajícím službu udílením svátosti pomazání nemocných. Také ke svým chlapcům často mluvil o smrti a o tom, že je potřeba být připravený. Don Bosco smrtí nestrašil, smrt je pro něj totiž brána do Boží náruče.

Text k rozjímání

Když se Ježíš znovu vrátil na galilejský břeh, sešel se kolem něho zase obrovský zástup lidí. Přišel i představený místní synagogy Jairo, klekl před ním a úpěnlivě ho prosil: „Moje dceruška umírá. Pojď a zachraň ji, aby žila.“ Ježíš tedy šel s ním. Když s ní ještě mluvil, dorazili poslové z Jairova domu se zprávou, že již je pozdě shánět pomoc. „Tvá dcera právě umřela, už Mistra neobtěžuj,“ oznamovali Jairovi. Jako by nic neslyšel, obrátil se Ježíš k Jairovi a řekl mu: „Jen se neboj a důvěřuj mi!“ Do Jairova domu s sebou vzal pouze Petra, Jakuba a jeho bratra Jana. Ostatní požádal, aby zůstali venku. Dům byl plný hlasitého pláče a nářku. „K čemu ten pláč a rozruch? Vždyť to děvče není mrtvé, jenom spí!“ Vysmáli se mu. Vykázal všechny kromě rodičů a svých tří učedníků. Vešli do místnosti, kde dívka ležela. Vzal ji za ruku a řekl: „Děvčátko, přikazuji ti, vstaň!“ Dvanáctiletá dívka vstala a chodila. Přítomní oněměli úžasem. Ježíš jim důrazně nařídil, aby nikomu nevypravovali, co se stalo. „Dejte jí najíst,“ připomněl rodičům. (Mk 5,21-24.35-43)

Zamyšlení

Když se mluví o naději, můžeme být nakloněni rozumět jí podle běžného chápání, tedy jako vztahu k něčemu krásnému, co si přejeme, ale co se může uskutečnit či nikoli. Mít naději znamená toužit po tomto uskutečnění. Říká se například: „Doufám, že zítra bude hezké počasí!“ Víme však, že na druhý den se počasí může pokazit. Křesťanská naděje není taková. Křesťanská naděje je očekávání něčeho, co již bylo uskutečněno; tedy jako dveře, které tam jsou, a já doufám, že k nim dojdou. Co mám dělat? Kráčet k těmto dveřím! Jsem si jist, že ke dveřím dojdou. Taková je křesťanská naděje, totiž mít jistotu, že jsem na cestě k něčemu, co existuje, a nikoli něčemu, o čem si přeji, aby existovalo. Toto je křesťanská naděje, totiž očekávání toho, co již bylo uskutečněno a jistě se pro každého z nás uskuteční. Také naše vzkříšení – i našich drahých zesnulých – proto není něčím, co může nebo nemusí nastat, nýbrž jistou skutečností, zakořeněnou v události Kristova vzkříšení. Doufat tudíž znamená naučit se žít v očekávání. Naučit se žít v očekávání a najít život. Když si žena povšimne, že je těhotná, učí se den po dni žít v očekávání, že pohlédne do očí dítěti, které přijde. Z tohoto lidského očekávání se máme učit žít

Aktivita

V naší krajině je vidět mnoho křížů, kapliček a Božích muk. Kříž je znamením naděje. Přinesu fotku, pohled s křížem – může to být nějaký z okolí, kolem kterého často chodím, který mě zaujal, ke kterému mám nějaký vztah, a ve sdílení si o tom můžeme povídat.

Otázky k zamyšlení, ke sdílení

- Co si já představím pod pojmem „falešná naděje“?
- Idoly dnešní doby – jak se k nim stavím, jak to podávám svým dětem / vnoučatům?
- Zajímám se, co a koho dnes mladí následují a snaží se jim podobat (sportovci, modelky, youtubeři,...)?
- Co je podle mě nepřítel naděje (komerce, strach, pohodlnost, monotónnost, ...)?

Modlitba

„Pane Ježíši Kriste, Synu živého Boha, smiluj se nade mnou hříšným!“

Odkaz

Hana a Petr Ulrych Ulrychovi [zpívají o naději](#)

3. Postní doba jako pout' naděje

Text k rozjímání

Hospodin řekl: „Na vlastní oči jsem viděl bídu svého lidu v Egyptě. Slyšel jsem jejich nářky nad krutostí dozorců a jejich utrpení mi není lhostejné. Proto jsem se rozhodl, že je vysvobodím z područí Egyptů a odvedu z jejich území do úrodné a rozlehlé země, která oplývá hojností mléka i medu, do země, kde nyní sídlí národy Kenaanců, Chetejců, Emorejců, Perizejců, Chivejců a Jebúsejců. Proto se nyní, Mojžíši, vydej na cestu k faraónovi a vyved' můj lid z Egypta.“ (srov. Ex 3, 7-8.10)

Zamyšlení

Pojďme se podívat na to, co úryvek říká o Bohu a co říká o člověku. Bůh tady není pasivní. Nečeká, až za ním přijdeme, ale sám o sobě říká: „rozhodl jsem se, že tě vysvobodím“. Naše utrpení mu není lhostejné. Slyšel naše nářky, viděl naši bídu. A rozhodl se, že nás vysvobodí.

Ale ani my nemáme být v této věci pasivní. Bůh neříká: „Počkej, až tě vysvobodím“, ale: „Vydej se na cestu.“ Vzchop se, seber odvahu, překonej svou pohodlnost, udělej něco! Já jsem se rozhodl, že tě vysvobodím, ty se rozhodni vydat se na cestu. Možná už jsme to v životě zažili mnohokrát. Otroctví, vysvobození, cesta... a zase otroctví a pořád dokola. Má to cenu pořád se vydávat na nějakou pout' ? A jsme ve svém životě ještě v Egyptě, nebo už se někde plahočíme pouští? Vidíme před sebou cíl, zemi oplývající mlékem a medem, nebo jdeme někam naslepo? Bůh nám v tomto úryvku slibuje „hory doly“, ale vytrvat na cestě, kde dlouho nevidíme výsledek, může být pro nás dost těžké.

Postní doba, která je před námi, trvá „jen“ čtyřicet dní. Často do ní vstupujeme s odhodláním, děláme si různá předsevzetí, ale postupně ochabujeme a ztrácíme šťávu. Nakonec se naše postní doba může proměnit v jakési unylé čekání na Velikonoce. Ale to by byla škoda. Bůh neříká: „čekej na mě,“ ale vybízí nás k aktivitě. On je ta naděje, ke které směřujeme. On je ujištění, že naše pout' má smysl.

Inspirace

„Do ráje se nepovezeme v kočáře“

Ježíšova Pascha je jeho exodus, kterým nám otevřel cestu k plnému, věčnému a blaženému životu. Ježíš se kvůli otevření této cesty a přechodu zřekl své slávy, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži. Otevření cesty k věčnému životu ho stálo vlastní krev a díky Jemu jsme byli zachráněni z otroctví hříchu. To však neznamená, že On již učinil vše a po nás se nic nežádá, že On prošel skrze kříž, zatímco my se „do ráje povezeme v kočáře“. Nikoli, tak to není. Naše spása je zajisté Božím darem, ale vzhledem k tomu, že se jedná o příběh lásky, vyžaduje náš souhlas a naši účast na jeho lásce, jak nám ukazuje naše Matka Maria a po ní také všichni svatí. (*Pa-pež František*)

Otázky k zamyšlení, ke sdílení

- Jak prožívám životní cestu svých dětí? Z čeho mám radost a co mě trápí?
- Které jiné děti a mladí jsou v mé blízkosti? Mám možnost působit jako salesián? Co považuji při tomto působení za nejdůležitější? Co se mi osvědčilo? Kde dělám chyby?
- Nerozlišuji děti na ty „hodné“ a „problémové“? Jsem jim otevřen, jako to dělal Don Bosco? Když se setkám s „problémovými“ dětmi (na ulici, při práci s nimi, i v rodině), nedávám jim najevo svou nadřazenost? Jsem pro ně poslem naděje?
- Uvědomil jsem si někdy, že tak, jako si já dělám starosti o své dítě, si je dělali nebo dělají moji rodiče o mě?

Aktivita

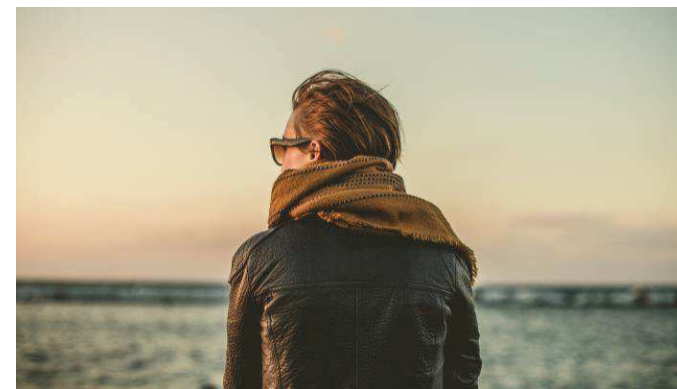
Každý člen společenství napíše na lístek jméno dítěte nebo mladého člověka, o kterého má starost (nemusí to být naše dítě). Lístky dáme do misky a každý si jeden vytáhne. Do příštího setkání se pak může modlit za toto dítě.

Modlitba

Pane, děkujeme ti za děti své i ty ostatní. Děkujeme ti za to, že tam, kde nám ubývá sil, ony často dávají své síly do odvážných aktivit. Prosíme za ty z nich, které se potýkají s neláskou a nepřijetím, zvláště za ty, které způsobují druhým něco zlého. Děkujeme ti, že jsi nás s Donem Boskem poslal právě k nim. Veď naše kroky, abychom jim přinesli naději a aby skrze nás poznaly, jak jsou tebou milovány.

Film, kniha

Některá umělecká díla (knihy, filmy) nám ukazují (i když někdy zjednodušeně a naivně), jak trocha pochopení nebo síla rodičovské lásky může přinést naději mladým, kteří se díky nepřijetí okolí stávají nepohodlnými nebo i nebezpečnými ostatním. Nechme se jimi potěšit a oslovit. Doporučujeme např. filmy: *Smradi*, *Sestra v akci II*, *Václav* nebo knihu *Spratek* od Torey L. Hayden.

7. Děti a mladí a jejich naděje

Úvodní slovo

Celý rok se zamýšlíme nad nadějí. Jako křesťané však nemůžeme zůstat jen u naděje, kterou sami prožíváme. Proto tolik prosíme o naději pro sebe, abychom ji mohli rozdávat druhým lidem. Bez toho by neměla smysl ani pro nás. Jako salesiánům nám zvláště záleží na naději pro děti a mladé lidi, pro děti své i ty ostatní, ale především pro děti a mladé, kteří nadějí okolo sebe nevidí a neprožívají. Často pak svým chováním vzbuzují nelibost a nepřijetí, čímž se dostávají do začarovaného kruhu, ze kterého nevidí úniku. Zde může zasáhnout jen Boží láska, Ježíšův pohled, které mohou procházet právě skrze nás k těmto strádajícím. Buďme pro ně tedy „tužkou v Boží ruce“, jak říkala Matka Tereza.

Text k rozjímání

V ten čas řekl Ježíš: „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým. Ano, Otče, tak se ti zalíbilo.“ (Mt,11,25-26)

A tak se vydal na cestu k domovu. Otec ho už z dálky uviděl a plný soucitné lásky mu vyběhl naproti, objal ho a políbil. „Otče,“ řekl syn, „zhřešil jsem proti Bohu a proti tobě, nejsem hoden, abych byl ještě tvým synem.“ Ale otec nařídil služebníkům: „Rychle přineste nejlepší šaty, navlékněte mu synovský prsten a obujte ho! Poražte vykrmené tele a připravte hostinu. Oslavíme společně návrat mého syna. Vždyť je to, jako by umřel a zase oživil. Byl ztracen a je nalezen.“ (Lk 15, 20-24a)

Bůh miluje první. Má nás rád, protože On sám je láska, a láska se ze své povahy dává a šíří. „Bůh dokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus umřel za nás, když jsme ještě byli hříšníci“ (Řím 5,8). Byli jsme „daleko“ jako marnotratný syn.

Když není anebo se necítí být milován adolescent, může vznikat násilí. Neexistují špatné děti nebo zcela zlomyslní adolescenti, nýbrž nešťastní lidé. Maminka má svého syna ráda, i když je ve vězení. Vzpomínám na matky, které stojí ve frontě na vstup do vězení v mojí diecézi. Mateřská láska nám umožňuje chápat Boží lásku. Matka miluje své dítě, třebaže je hříšník.

Jaký je lék na proměnu srdce nešťastného člověka? Především je třeba jej obejmout. Výměnou pohledů, pohledem do očí se otvírají dveře našeho srdce.

Měj rád lidi. Měj je rád jednoho po druhém. Respektuj cestu všech, přímou či krkolomnou, vždyť každý má k vyprávění svůj příběh. I každý z nás má svůj vlastní příběh. Každé dítě, které se rodí, je příslibem života, který opět ukazuje, že je silnější než smrt. Stále měj odvahu pravdy, ale pamatuj, že nejsi nadřazen nikomu.

Dub pravil mandloni: Pověz mi o Bohu. A mandloň vykvetla. *(Papež František)*

„Utrženi z řetězu“

Jak moc bych si přál, abych po vás mohl hodit šátek s buchtami a hůlku a zabouchnout za vámi dveře a nechat vás. Jak moc bych vám, milí mladí lidé, přál, abyste zahodili svoje mobilní telefony, zahodili svoje skypy, whatsappy, vibery, sms, facebooky, maily, twittery a všechny tyhle věci, jak moc bych vás chtěl postavit před problém a nedopustit, abyste jej mohli konzultovat s kýmkoli jiným, než je vaše srdce. Jak moc bych vás chtěl vyslat do děsivé krajiny stínů bez wifi a bez signálu. Do polárních krajů nebo do hor, kde byste nemohli dlouhé týdny surfovat a ani nikoho konzultovat, ani fotografie z cesty všet na Face, ani na Instagram, ani nepsat blogy, ani nečíst komentáře, ani nečíst zprávy z domova či ze světa, chci vás dovést na místo, kde byste byli definitivně a dokonale sami, v zemi, kde jediná chyba může znamenat smrt. Moc bych si přál, abyste už konečně dokázali žít sami, abyste byli utrženi z řetězu závislosti těchto nebo jiných, doslova a do písmene, abyste se konečně utrhlí z řetězu, abyste se tak chovali a tak žili, protože jste zrozeni ke svobodě. *(Marek Vácha: Nevyzádané rady mládeži)*

Otázky k zamyšlení, ke sdílení

- Jak jsem na tom teď: čekám anebo putuji?
- Co si představuji pod výzvou „vydej se na cestu“?
- Kdy jsem ve svém životě udělal/a nějaký konkrétní krok, kterým jsem se „vydal/a na cestu“ ke svobodnému životu?
- Mám ve svém každodenním životě nějaké stereotypy, které mě zotročují, pouta, ze kterých se mi nechce ven?
- Jaká naděje nebo vize mě povzbuzuje, když je cesta obtížná?

Aktivita

Vyjděte někam. Teď hned. Na spolču. Opravdu se zvedněte ze židle, obujte si boty, pokud jste zutí, a vydejte se společně na určené místo, třeba jen do vedlejší místnosti, do blízké kaple, před dům nebo ke křížku na kopci. Zapomeňte na všechny ty výmluvy, že pak nestihnete „kolečko“, že vám vystydne kafe nebo se rozteče šlehačka, že je to divné nebo že venku prší. No a co. Zkuste se jednou pomodlit společně na jiném místě, než jste se sešli. Jen jako gesto odhodlání vykročit ven z toho, na co jste zvyklí, přijmout dobrodružství cesty.

Modlitba

Dobrý Bože, ty jsi vyvedl svůj národ z egyptského otroctví a také nás stále zveš na cestu ke svobodě. Dej nám, prosíme, odvahu, ať v této postní době dokážeme vykročit ze svých starých návyků a místo čekání jdeme sami odhodlaně vstříc tvému milovanému Synu. Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána. Amen.

4. Velikonoce – Naděje pramenící z Ježíšova zmrtvýchvstání

Text k rozjímání

Konečně, buďte všichni svorní, soucitní, plní bratrské lásky, milosrdní a skromní. Neodplácejte zlo zlem ani zlořečení zlořečením, ale naopak žehnejte. K tomu jste přece povoláni a za to máte obdržet požehnání. Vždyť: „Chce někdo prožít šťastný život, chce někdo okusit dobré dny? Takový ať chrání svůj jazyk před zlem, v jeho ústech ať není žádná lest. Ať odmítá zlo a koná dobro, usiluje o pokoj a nechá se jím vést. Hospodinovy oči hledí ke spravedlivým, uši naklání k jejich modlitbám, Hospodinova tvář je ale obrácená proti pachatelům zla.“

Kdo by vám ublížil, když budete horlivě konat dobro? I kdybyste však měli pro spravedlnost trpět, blaze vám. „Nemějte strach z toho, čím vás straší, nenechte se tím vylékat.“ Zasvěťte svá srdce Pánu Kristu a buďte připraveni podat odpověď každému, kdo se vás zeptá na důvod vaší naděje. Vždy ovšem s vlídností a úctou a s dobrým svědomím, aby se ti, kdo vás pomlouvají, zastyděli, že napadali váš poctivý život v Kristu. Je-li však Boží vůle, abyste trpěli, je lepší trpět za dobré činy nežli za zlé.

(1 Petr 3,8-17)

První list apoštola Petra má v sobě mimořádný náboj! K jeho pochopení je třeba číst jej i dvakrát, třikrát. Je s to poskytovat obrovskou útěchu a pokoj, poněvadž dává pocit, že Pán je nám stále nablízku a nikdy nás neopouští, zejména v těch nejdelikátnějších a nejobtížnějších okolnostech našeho života. Co je však „tajemství“ tohoto listu a zvláště toho úryvku, který jsme právě vyslechli?

Kořeny tohoto textu jsou zapuštěny přímo ve Velikonocích, v jádru tajemství, které nám umožní vnímat plnost světla a radosti pramenící z Kristovy smrti a zmrtvýchvstání. Kristus opravdu vstal z mrtvých, což je krásný pozdrav, který si můžeme vyměňovat v den Velikonoc: „Kristus vstal z mrtvých!“, jako to činí mnohé národy, připomínat si, že Kristus je vzkříšen, žije mezi námi a přebývá v každém z nás.

Chápeme tedy, že tuto naději netřeba zdůvodňovat ani tak na teoretické rovině, tedy slovy, nýbrž především svědectvím života, a to jak uvnitř křesťanské obce, tak navenek. Pokud Kristus vstal z mrtvých a přebývá mezi námi, v našem srdci, pak Mu musíme také umožnit, aby byl vidět, neskrývat Jej v sobě, ale nechat Jej, aby v nás působil. To znamená, že Pán Ježíš se musí stále více stávat naším vzorem, vzorem života a že se máme učit jednat tak, jako jednal On. Dělat to, co dělal Ježíš. Naděje, která v nás přebývá, tudíž nemůže zůstat skryta v nás, v našem srdci – taková naděje by byla chabá, kdyby neměla odvalu vyjít ven a dát se spatřit. Naše naděje, jak vysvítá z 33. žalmu, citovaného Petrem, musí nutně sálat ven a mít ve vztahu k bližnímu vytříbenou a nezaměnitelnou formu jemnosti, úcty a laskavosti, ba dokonce odpuštění vůči tomu, kdo nám působí zlo.

Proto svatý Petr prohlašuje, že „je lépe, abyste snášeli utrpení za to, že jednáte dobře, než za to, že jste udělali něco špatného“. Neznamená to, že je dobré trpět, ale trpíme-li kvůli dobru, jsme ve společenství s Pánem, který trpěl a byl ukřižován pro naši spásu. Když tedy také my v méně či více závažných životních situacích snášíme utrpení kvůli

Otázky k zamyšlení, ke sdílení

- Jaký je můj vztah k Duchu svatému?
- Rozhoduji se pod jeho vedením? Stojím o Něho?
- Prožívám Jeho přítomnost?
- Je v mém životě něco, co se shoduje s jednáním Mariiným?
- Mám tendenci odpovídat okamžitě bez rozmyslu, nebo nechávám prostor pro působení Ducha svatého?

Aktivita

Napiši si svoji modlitbu k Duchu svatému.

Modlitba

Duchu svatý, jenž nemáš tváře ani jména – nauč mne správně se modlit.

Duchu svatý, jenž sídlíš v srdci Božího Syna – nauč mne Tebe poznávat a milovat.

Duchu svatý, jenž mluvíš ústy proroků – nauč mne žít v pokoji a míru duše.

Duchu svatý, ohnivých jazyků znamení – zapal v mém srdci oheň své lásky.

Duchu svatý, všemi dary vládnoucí – nauč mne žít v pokoře a skromnosti.

Duchu svatý, ohnisko lásky planoucí – nauč mne žít moudře a trpělivě.

Duchu svatý, jehož pokladů neubývá – uchraň mne vši sebelásky a pýchy.

Duchu svatý, z jehož plnosti jsme všichni obdrželi – nauč mne mlčet, i co mám mluvit, v pravý čas.

Duchu svatý, jenž znáš i budoucnost moji – svěřuji do Tvé ochrany a péče svoji rodinu, přátele a dobrodince.

Píseň

Přijď, Duchu svatý k nám (Koinonia č. 144)

Přijď již, přijď Duchu Stvořiteli, Duchu smíření (Hosana č. 205)

Doporučení

Film „Vykoupení z věznice Shawshank“

6. Duch Svatý překypující nadějí

Úvodní slovo

V této části bychom se měli zamyslet nad tím, jak vnímáme naději jako dar Ducha svatého. Symbolem naděje je kotva, tedy pevné spojení s pevným místem. A co teprve naděje pramenící z Ducha svatého? Budeme-li s Ním pevně spojeni, neodnesou nás bouře tohoto světa. On je přece iniciátorem všeho dobra. Od Něho přece máme veškerou inspiraci k dobrým myšlenkám, slovům i skutkům. Snad každý z nás se už dostal v životě do situace, kdy nebyl schopen rozhodnout se, co v dané chvíli udělat, jak dál. Nebo si snad myslíme, že náš rozum, naše ego, je zdrojem všech našich dobrých myšlenek, slov a skutků?

Text k rozjímání

Ať vás Bůh, dárce naděje, naplní pokojem, radostí a důvěrou, abyste s pomocí Ducha svatého naději neztráceli, ale naopak šířili. (Řím 15,13)

Naděje neklame, protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán. (Řím 5,5)

Zamyšlení

Duch svatý, jako třetí božská osoba, je někým tak velikým, že je samostatnou osobou ve vnitřním životě Boha. Bůh neexistuje jinak, než ve třech osobách.

Bez Ducha svatého není naděje. Kolikrát jsme my křesťané pokoušeni zklamáním, pesimismem... Někdy podléháme zbytečnému nářku nebo se ocitneme beze slova a ani nevíme, oč se máme vlastně modlit a v co doufat. Přichází nám na pomoc Duch svatý, dech naší naděje, který oživuje. Duch vidí za negativní zdání přítomnosti a už nyní nám zjevuje nová nebesa a novou zemi, které pro lidstvo připravuje Pán.

Duch svatý nás uschopňuje, abychom nejen měli naději, nýbrž abychom byli také rozsevači naděje a byli – jako On a díky Němu – přímluvci, utěšitelé a obhájce bratří. *(Papež František)*

Nechejme se inspirovat a rozhodujeme se pod vlivem Ducha svatého, ať nejsme zmitáni bouřemi tohoto světa, ale pomocí Ducha naplňování nadějí a jejími šířiteli.

Kdo na každou otázku má okamžitě odpověď, ten se asi neporadil s Duchem svatým. Prozradí se zbrklými odpověďmi a stejně zbrklými reakcemi.

Chceme-li léčit a vychovávat druhé, je třeba jít bez oklik pro radu rovnou k Duchu svatému. Je nutno si to cílevědomě nacvičit. Zvyknout si neodpovídat okamžitě, ale chvíli se odmlčet a aspoň střelnou modlitbou kontaktovat Ducha svatého a požádat ho v konkrétní situaci o konkrétní radu. Jedině Duch svatý nám může dát tu nejlepší radu, sílu, vytrvalost a energii.

Ideální příklad přístupu k Duchu svatému najdeme u Panny Marie. Byla Duchem svatým naplněna, byla jeho snoubenkou, uměla mlčet, uchovávala všechna slova ve svém srdci a rozjímala o nich. *(Z exercicií P. Ladislava Kubička)*

dobru, jako bychom kolem sebe rozsévali semena vzkříšení, semena života a umožňovali světlou Paschy, aby zářilo v temnotách. Proto nás apoštol vybízí, abychom vždycky odpovídali „přáním dobrého“. Dobrořečení není formalita, není to jen znamení zdvořilosti, nýbrž velký dar, který jsme jako první přijali a který můžeme sdílet s bratry. Je to zvěst Boží lásky, bezmezná láska, která se nevyčerpá, nikdy nepomine a pravým základem naší naděje. *(Papež František)*

Otázky k zamyšlení, ke sdílení

- Jaký dopad má skutečnost Kristova vzkříšení na můj život?
- Jsem ochoten dávat odpověď těm, kteří se ptají na důvod mé naděje?
- Jak se vyrovnávám s tím, když musím snést nějaké utrpení (příkoří) za to, že jsem konal dobro?

Shrnutí

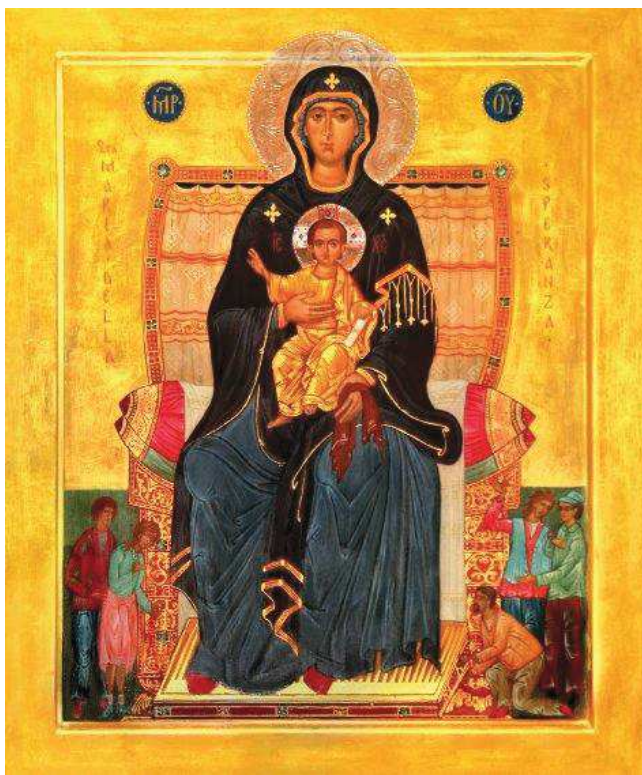
Slova, že Ježíš „třetího dne vstal z mrtvých“, jsou jádrem celého vyznání Credo a měla by být jádrem celé křesťanské víry. Proto je pro křesťana vždy na místě otázka, jakou roli hraje v jeho životě Ježíšovo vzkříšení. Protože zde naděje koření i vrcholí. Pro dnešní způsob přemýšlení je zde ovšem jedna potíž. Ježíšovo vzkříšení je něco, co dnes nelze obvyklými způsoby dokázat. Tím samozřejmě není řečeno, že se naše víra vznášá někde ve vzduchoprázdnu. Víra ve vzkříšení stojí především na svědectví našich dávných předchůdců, tedy apoštolů a dalších osob, které se setkaly se vzkříšeným Pánem, a na okolnostech, které s tím souvisejí. *(Aleš Opatrný: Credo, str. 69)*

Modlitba

Bože, tvůj jednorozený Syn slavně přemohl smrt a otevřel nám nebe; prosíme tě: dej, ať ve světle jeho vzkříšení vstaneme k novému životu, a obnov nás svým Duchem, abychom směřovali k tobě do nebeské slávy. Amen.

5. Maria a naděje

Ikona „Matka naděje“. Ikonu napsaly sestry karmelitky z Ravenny. Maria na této ikoně ukazuje svého Syna mladým lidem Evropy jako pravou moudrost pro jejich život, jako naději, která je povede na pouť uprostřed zmatků a nejistot naší současné doby.

Text k rozjímání

U Ježíšova kříže stála jeho matka, její sestra, Marie Kleofášova a Marie Magdaléna. Ježíš pohlédl na svou matku a na milovaného učedníka Jana, který stál vedle ní. Jí řekl: „On teď bude tvůj syn,“ a jemu: „Přijmi ji jako svou matku.“ Od té chvíle se ten učedník o ni staral jako o vlastní. (Jan 19,25-27)

Zamyšlení

Maria na cestě svého mateřství prošla více než jednou nocí. Již od prvního okamžiku, kdy se objevuje v evangeliích, je jakoby postavou z nějakého dramatu. Odvážně přitakává andělovu zvěstování, aniž by znala úděl, který ji čeká. I dále projevuje poslušnost Bohu. Jeví se jako tichá žena, která nezřídka nerozumí všemu, co se kolem děje, ale která každé slovo a každou událost rozvažuje ve svém srdci.

Maria není ženou, která upadá do deprese před životními nejistotami, zejména když se zdá, že nic neprobíhá tak, jak má. Není ani ženou, která by se násilím vzpouzela a stavěla se proti životnímu údělu, který se nezřídka tváří nevaživě. Je ženou, která naslouchá, přijímá život s jeho šťastnými dny, ale také s jeho tragédiemi, které bychom si nikdy nepřáli. Až k vrcholné Mariině noci, kdy je Její Syn přibit na dřevo kříže. Ani ona nezná úděl vzkříšení, který v onom okamžiku její Syn naplňoval pro nás všechny. Je tam kvůli věrnosti plánu Boha, za jehož služebnici se prohlásila prvního dne svého povolání.

První den církve nacházíme ji – Matku naděje – uprostřed společenství učedníků, kteří jsou tolik křehcí. Jeden zapřel, mnozí utekli, všichni měli strach. Ona však jednoduše stála pod křížem i mezi učedníky tím nejnornějším způsobem, jako by to bylo něco zcela přirozeného.

Stejně jako Abrahám důvěruje Bohu, i když se zdá, že je vše ztraceno. Stejně jako Abrahám (srv. Řím 4,21) je přesvědčena, že má Bůh dost moci, aby splnil, co slíbil.

Proto ji všichni máme rádi jako Matku. Nejsme sirotci, máme v nebi matku, která je svatou Matkou Boží. Učí nás totiž ctnosti čekání i tehdy, zdá-li se, že všechno postrádá smysl. Učí nás, jak důvěřovat Bohu, vstupovat do jeho úmyslů bez jakýchkoli nároků a zároveň přijmout skutečnost, že Boží záchrana a pomoc k nám mohou dospět jinak, než bychom očekávali.

Maria, Matka naděje, kéž je nám oporou na cestě a stále promlouvá k našemu srdci: „Vstaň! Pohleď vpřed, pohleď k obzoru“.

Otázky k zamyšlení, ke sdílení

- Kde hledám zdroj naděje (pozemské i věčné)?
- Co konkrétně děláme pro naplnění svých nadějí?
- Jak působím na své okolí – jako člověk, ze kterého vyzařuje naděje nebo jako pesimista, který už v nic nedoufá?
- Kdo mě v životě oslovil svým pozitivním přístupem k světu, svou vírou, nadějí a láskou?
- Jiří Žáček řekl, že rodiče nakládají na děti všechny své neuskutečněné naděje. Ne-dělám to také? Nechávám děti jít jejich vlastní cestou?

Modlitba

Maria, Matko Naděje, kráčeš s námi. Uč nás zvěstovat živého Boha. Pomáhej nám být svědky Ježíše, jediného zachránce. Učiň nás pohotovými v pomoci bližním, pohostinnými vůči potřebným, ochotnými cvičit se ve spravedlnosti. Učiň nás být vášnivými staviteli spravedlivého světa. Přimlouvej se za nás a upevňuj nás v jistotě, že se Otcův plán naplní. Jitřenko nového světa, projev se jako Matka Naděje a bdí nad námi. Maria, daruj nám Ježíše. Učiň, abychom Ho následovali a milovali. Amen.

